

A yellow pencil with a silver eraser and a pink eraser, lying on a spiral-bound notebook.

ככל שהדומה, המשותף וההדדי של מחייל ומפקדו גדולים יותר - כך גדל הסיכוי להזדהות עם הדרך שבה מפקדו מצעיד אותו. זו אחת מהצלחותיו החשובות של המפקד

סא"ל שחר ספדה,
סגן מפקד מא"ט (מרכז
לאימונים טקטיים)

בשונה מדבריו של ראובן יהודה קם ואמר



בן-גוריון במהלך טקס של הפנימייה הצבאית. "עליו להיות בראש ובראשונה אדם למופת המחנך את פקודיו [...] בדוגמת חייו, בעצם הווייתו, בהליכותיו עם חבריו, בכנותו ובאמתת שלו בערכים החלוציים הפועמים בליבו"

אמתית וכנה לרמה הממונה עליו. עליו להציג לא רק בעיות ודילמות אלא גם להציג פתרונות.

- לאחר שהמפקד שקל את השיקולים המקצועיים והערכיים לנוכח תמונת המצב, המילה שלו והחלטותיו הן משמעותיות ומחייבות אותו לקבל את התוצאות. בתור מפקדים של מפקדים צריך להבין שנעשות טעויות ושיש להתמודד אתן.

- על המפקד להיות מסוגל להודות בטעויות. מי שלא עושה לא טועה. עליו להגיד תמיד את האמת ולדעת כי שמטעויות לומדים.

להיות מפקד זו זכות אדירה שטומנת בחובה המון רגעי אושר קטנים. אלה נובעים מפיקוד על אנשים במשימה החשובה מאוד - הגנה על ארצנו. ואולם כדי להגיע לאותם רגעים עלינו לעבוד קשה, ובעיקר להבין כי "ככל שהדומה, המשותף וההדדי גדול יותר - כך גדל הסיכוי להזדהות". הזדהות של חיילינו עם הדרך שבה אנחנו מצעידים אותם היא ההצלחה שלנו כמפקדים.

ההערות למאמר הזה מתפרסמות באתר הוצאת מערכות.

פרטים מדויקים ונתינת תשובות ברורות לשאלות. לאחר שתיאר את המצב הציג יהודה פתרון. הפתרון שהציע יהודה הוא מילתו כמנהיג - סמוך עליי. חשוב שמפקדים יבינו שמילתם חשובה, אך זו חייבת להישען על בסיס ידע מקצועי, ועליהם לקחת אחריות מלאה על התוצאה. בעניין הזה אמר בן-גוריון: "המפקדים - החל ממפקד-כיתה וגמור במפקד-חילות ואלופי-מפקדות - ישאו במלוא האחריות לאימונם, משמעתם, חינוכם, רווחתם של פקודיהם, וכל מפקד יתן את הדין על כל מקרה של חוסר משמעת וחוסר יעילות של פקודיו"².

כוחו של צה"ל בקביעת תוצאות הלחימה בכל מפגש מותנה בשילוב בין גורמים רבים (אמצעי לחימה, אנשים, אופי הזירה וכדומה), אולם הגורם החשוב ביותר, שבא לידי ביטוי במשך כל ההיסטוריה שלנו הוא יכולתם של מפקדים להוציא מחייליהם את המקסימום ואף מעבר לו.

סיכום

המפקדים יכולים להסיק כמה מסקנות חשובות משתי הדוגמאות האלה:

- כדי להנהיג קבוצה על המפקד להיות חלק מן הקבוצה ולא מחוצה לה.
- על המפקד להציג תמיד תמונת מצב

ונאני אֶשְׁכְּנוּ אֵלֶיךָ" (בראשית, מב: 37). גם יהודה התייצב מולו באותו עניין. "ויאמר אֵלָיו יְהוּדָה לֵאמֹר הֵעֵד הָעֵד בָּנוּ הָאִישׁ לֵאמֹר לֹא תִרְאוּ פָנַי בְּלִתי אֲחִיכֶם אֲתֹכֶם: אִם-יֵשֶׁךְ מִשְׁלַח אֶת-אֲחִינוּ אֲתָנוּ נִרְדֶּה וְנִשְׁבְּרָה לָךְ אֶכֶל: וְאִם-אֵינְךָ מִשְׁלַח לֹא נִרְדֶּה כִּי-הָאִישׁ אָמַר אֵלֵינוּ לֹא תִרְאוּ פָנַי בְּלִתי אֲחִיכֶם אֲתֹכֶם: וַיֹּאמֶר יִשְׂרָאֵל לִמָּה הִרְעֵתֶם לִי לְהַגִּיד לְאִישׁ הָעוֹד לָכֶם אֶחָ: יֹאמְרוּ שְׂאוּל שְׂאֵל-הָאִישׁ לָנוּ וְלִמְלֹךְתָּנוּ לֵאמֹר הָעוֹד אֲבִיכֶם חַי הָיָה לָכֶם אֶחָ וְנִגְדַּל לֹא עַל-פִּי הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הִדּוּעַ נִדַּע כִּי יֹאמֶר הוֹרִידוּ אֶת-אֲחִיכֶם: וַיֹּאמֶר יְהוּדָה אֶל-יִשְׂרָאֵל אָבִיו שְׁלַחָה הַנֶּעַר אֹתִי וְנִקְוָמָה וְנִלְכָּה וְנִחְיָה וְלֹא נָמוּת גַּם-אֲנַחְנוּ גַּם-אַתָּה גַּם-טַפְנוּ: אָנֹכִי, אֶעֱרְבֶנּוּ מִיָּד, תִּבְקְשֵׁנוּ: אִם-לֹא הִבִּיאתִיו אֵלֶיךָ וְהִצַּגְתִּיו לְפָנֶיךָ וְחָטַאתִי לָךְ כָּל הַיָּמִים" (בראשית, מג: 3-9).

ראובן מגיע אל אביו ללא הסבר על תמונת המצב, ומציב בפניו דילמה. הוא לא נותן פתרון לדילמה, אלא מוסיף ליעקב (המפקד הבכיר יותר) דילמה בלתי ניתנת לפתרון, שהרי בניו של ראובן הם נכדיו. ההצעה הזאת אינה הגיונית.

לעומתו, יהודה פותח באופן ישיר. הוא מתאר בפני אביו (המפקד הבכיר שאמור לקבל החלטה) את הבעיה שעמה מתמודדים כולם. המצב מתואר באופן ישיר תוך הבאת

